Vastaanottaja
Vöyrin kunta

Asiakirja
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma - käännös

Päivämäärä
28.10.2021

VÖYRIN KUNTA

SÖDERSKOGENIN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA

RAMBØLL Bright ideas. Sustainable change.

SÖDERSKOGENIN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA

Päivämäärä	**3.4.2020, 26.11.2020, 28.10.2021**
Laatija	**Jonas Lindholm**
Tarkastus ja käännös	**Päivi Märjenjärvi**

Kansikuva: Kuvasovite, Lågpelt © wpd Finland Oy

Ramboll
Teräksenkuja 1–3 E
65100 VAASA
P +358 20 755 2270
www.ramboll.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1.	**MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN MUKAISET LÄHTÖKOHDAT**	**1**
2.	**SUUNNITTELUKOHDE JA VAIKUTUSALUE**	**1**
3.	**SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET**	**3**
3.1	Aloite ja kaavoituspäätös	3
3.2	Kaavoituksen tavoitteet	3
3.3	Ympäristön nykytila	3
3.4	Maanomistusolosuhteet	4
4.	**MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ**	**4**
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	4
4.2	Pohjanmaan maakuntakaava	4
4.2.1	Pohjanmaan maakuntakaava 2040	4
4.3	Yleiskaava	5
4.4	Asemakaava	6
4.5	Suojelu- ja Natura 2000-alueet	6
5.	**SELVITYKSET**	**6**
6.	**KAAVAN VAIKUTUKSET**	**7**
7.	**OSALLISET**	**9**
8.	**KAAVOITUKSEN ERI VAIHEET, VUOROVAIKUTUS JA AIKATAULU**	**10**
8.1	Kaavan eri vaiheet	10
8.2	Aikataulu	10
9.	**YHTEYSTIEDOT**	**11**

1. MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN MUKAISET LÄHTÖKOHDAT

Mitä osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) tarkoittaa?

Kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Kehitys- ja kaavoitusjaosto hyväksyy ja päättää osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville laittamisesta. OAS asetetaan nähtäville 30 päivän ajaksi. Osalliset voivat antaa palautetta OAS:sta.

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (MRL 62 §).

Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma on saatavilla Vöyrin kunnan kunnantalolta, Vöyrintie 18, 66600 Vöyri ja/tai kunnan internetsivuilta www.vora.fi.

Palautetta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta voi antaa seuraavasti:

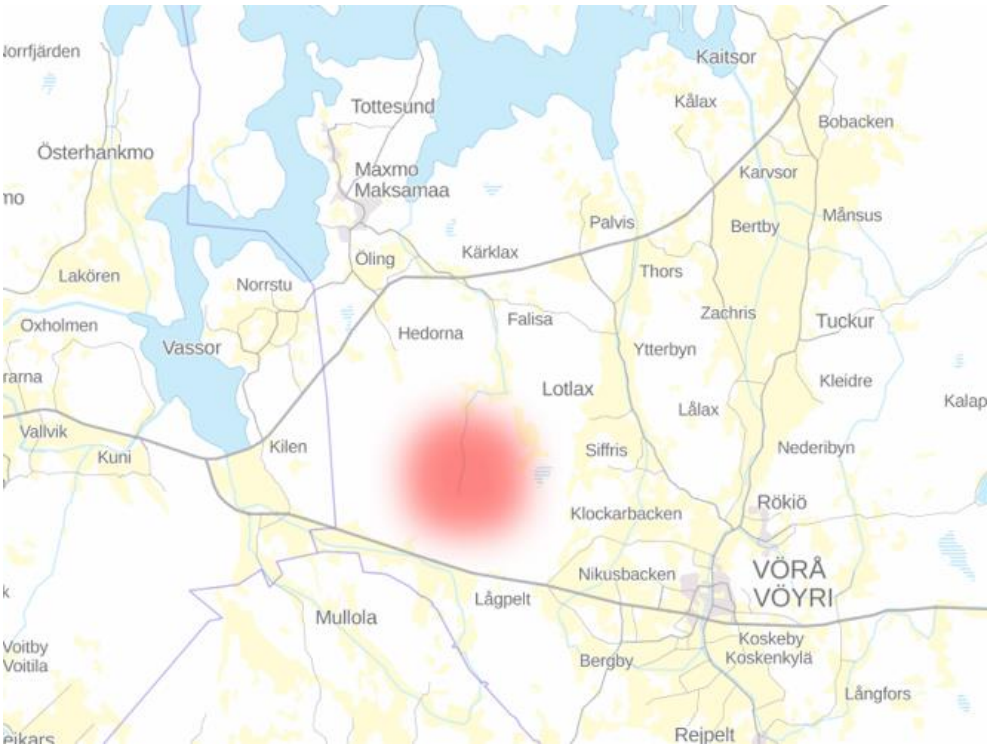
Mats Dahlin
Puh. +358 50 347 1829
Sähköposti: mats.dahlin@vora.fi

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan koko kaavoitusprosessin ajan.

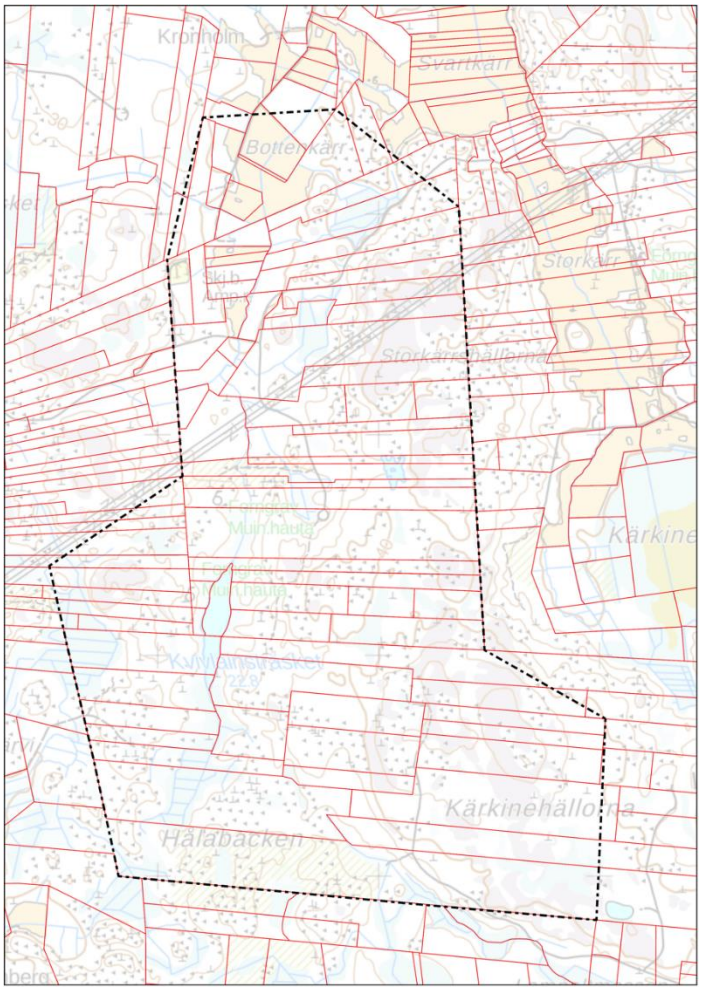
2. SUUNNITTELUKOHDE JA VAIKUTUSALUE

Kaavoitettava alue sijaitsee Larvintien pohjoispuolella valtatien 8 ja Vöyrin keskustan välisellä alueella Mustasaaren kunnanrajan läheisyydessä. Etäisyys kunnan keskustaan on noin 6 km. Kaavoitettavalla alueella ei ole asuntoja. Lähin pysyvä asutus sijoittuu Larvintien varteen noin 1,5 km etäisyydelle.

Suunnitellun tuulivoima-alueen ympäristö muodostuu rakentamattomista eri-ikäisistä metsäalueista. Suuri osa alueesta on hakattu. Paikoitellen alueella on korkeammalla sijaitsevia kallioperäisiä alueita ja niiden välissä alavia kosteampia alueita ja soita.

Kuva 1. Kaavoitettavan alueen likimääräinen sijainti punaisella. © Maanmittauslaitos.

Kuva 2. Kaavoitettavan alueen ohjeellinen rajaus © Maanmittauslaitos.

3. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

3.1 Aloite ja kaavoituspäätös

Aloitteen kaavoituksesta on tehnyt wpd Finland Oy. Kehitys- ja kaavoitusjaosto hyväksyi 12.3.2019 § 8 kaavoitushakemuksen, jonka wpd Finland Oy oli jättänyt kuntaan. Samalla hyväksyttiin Ramboll Finland Oy kaavan laatijaksi.

3.2 Kaavoituksen tavoitteet

ELY-keskuksen päätöksen 29.1.2020 mukaan hankkeessa ei sovelleta YVA-menettelyä.

Tavoitteena on, että alueelle voidaan toteuttaa kahdeksan (8) tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m ja likimääräinen enimmäisteho yksikköä kohden noin 5-8 MW. Hanke toteutetaan siten, että kokonaisteho ei ylitä 45 MW:ia. Alueet, joita ei osoiteta tuulivoimaloille tai muulle tekniselle huollolle tullaan pääasiallisesti osoittamaan maa- ja metsätalousalueiksi. Kaikki sähkönsiirto tullaan toteuttamaan maakaapeleilla.

Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä voidaan käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämisen perusteena ja että kaava muutoin ohjaa muuta maankäyttöä riittävästi MRL 77 a §:n ja 77 b §:n mukaisesti.

3.3 Ympäristön nykytila

Kaavoitettava alue koostuu yhtenäisestä metsäalueesta, jossa on melko suuria sisäisiä korkeuseroja. Alueella ei ole asuinrakennuksia tai loma-asuntoja. Suuri osa alueesta muodostuu hakatuista lohkoista ja osa alueesta on kallioaluetta, jossa on harvaa puustoa. Alueen tieverkosto on melko kattava. Alueelta on laadittu vuosina 2018–2020 luontoselvityksiä, jotka tullaan huomioimaan alueen osayleiskaavan laatimisessa.

Kuva 3. Ilmakuva alueelta. Useimmat lohkot hakattu/harvennettu. © Maanmittauslaitos.

3.4 Maanomistusolosuhteet

Voimaloiden sijoituspaikkojen maa-alueet ovat yksityisessä omistuksessa. wpd Finland Oy on tehnyt maanvuokraussopimukset alueen maanomistajista suurimman osan kanssa.

4. MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ

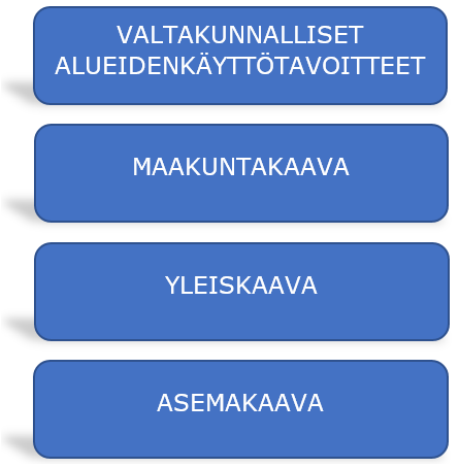
Maankäytön suunnittelujärjestelmän lähtökohtana on tarkentuva suunnittelu, jossa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä yleispiirteiset kaavat, eli maakuntakaava ja yleiskaava, ohjaavat yksityiskohtaisten asemakaavojen suunnittelua.

Alla on selvitetty kaavoitettavan alueen kaavoitustilannetta.

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston päätös uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista tuli voimaan 1.4.2018. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu asiasisältönsä mukaisesti seuraaviin kokonaisuuksiin:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

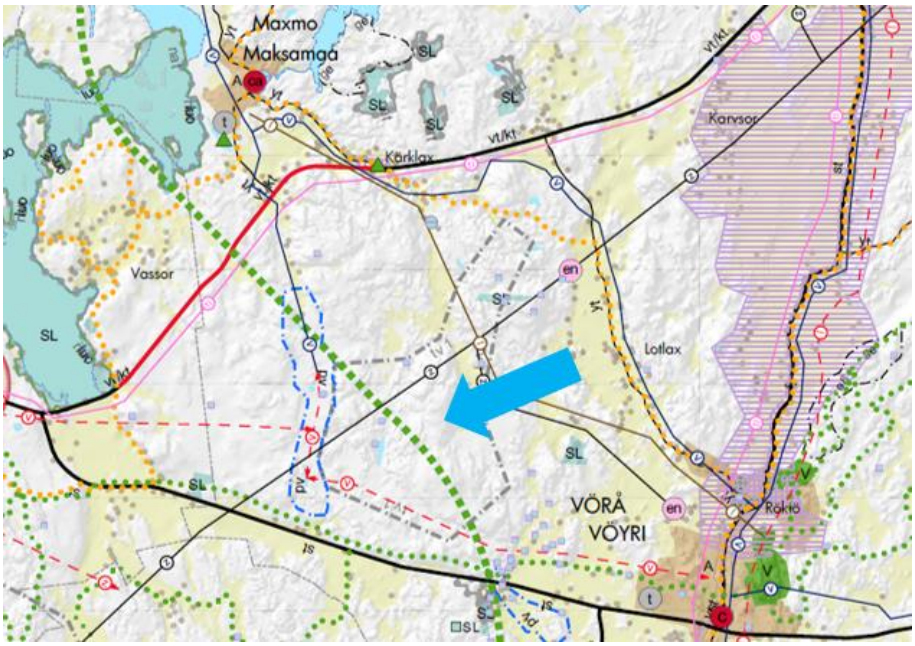
4.2 Pohjanmaan maakuntakaava

Maakuntakaava on suunnitelma, jossa on osoitettu alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet liiton toiminta-alueella. Suunnittelusta vastaa maakuntaliitto eli Vöyrillä Pohjanmaan liitto.

4.2.1 Pohjanmaan maakuntakaava 2040

Pohjanmaan maakuntakaava 2040 on hyväksytty 15.6.2020 ja se tuli voimaan 11.9.2020.

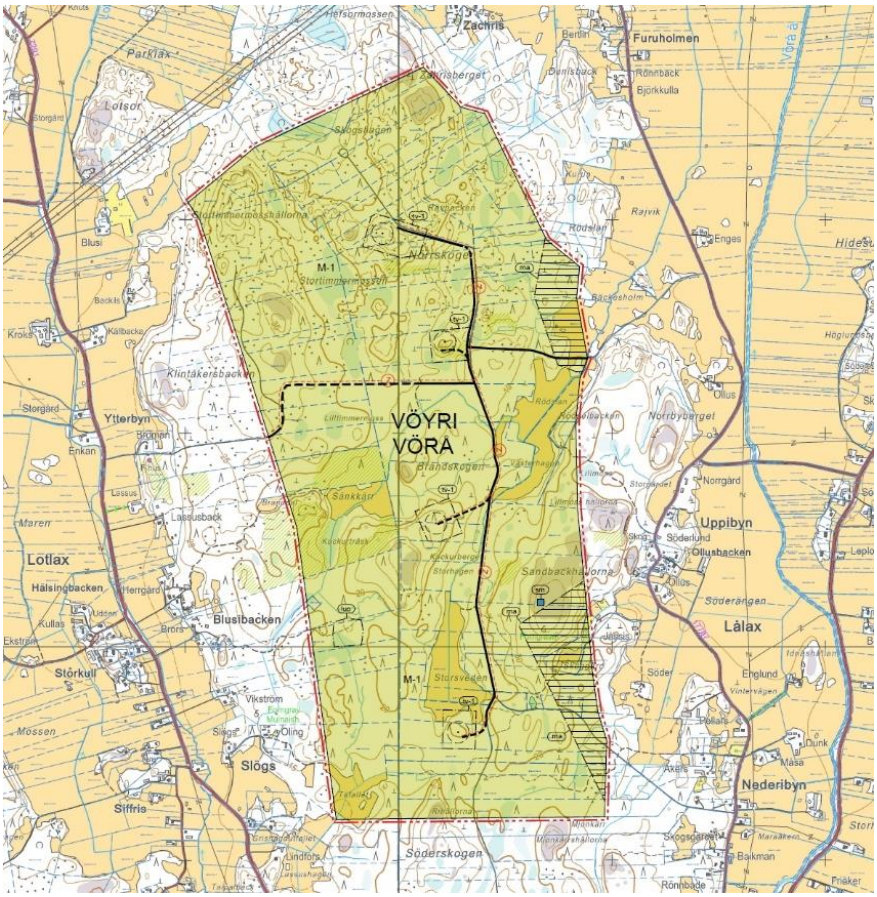
Uuden maakuntakaavan tavoitteena on, että vuonna 2040 Pohjanmaa on kilpailukykyinen alue, jossa väestö voi hyvin ja jossa on hyvä elinympäristö. Kaavassa tavoitteet konkretisoidaan alue- ja yhdyskuntarakenteen sekä alueiden käytön periaatteiksi ja muun muassa palveluja, liikennettä, kulttuuriympäristöjä, virkistystä ja energiahuoltoa koskeviksi aluevarauksiksi. Alla on esitetty maakuntakaavan merkinnät ja määräykset tuulivoimahankkeen lähialueilla.

Kuva 4. Ote Pohjanmaan maakuntakaavasta 2040. tv1-alue joka kaavoitus koskee, on osoitettu sinisellä nuolella.

4.3 Yleiskaava

Alueella ei ole ennestään yleiskaavaa. Lähin osayleiskaava-alue on Lålaxin tuulivoimapuiston alue, joka sijoittuu noin 5 km etäisyydelle kaavoitettavan alueen itäpuolelle.

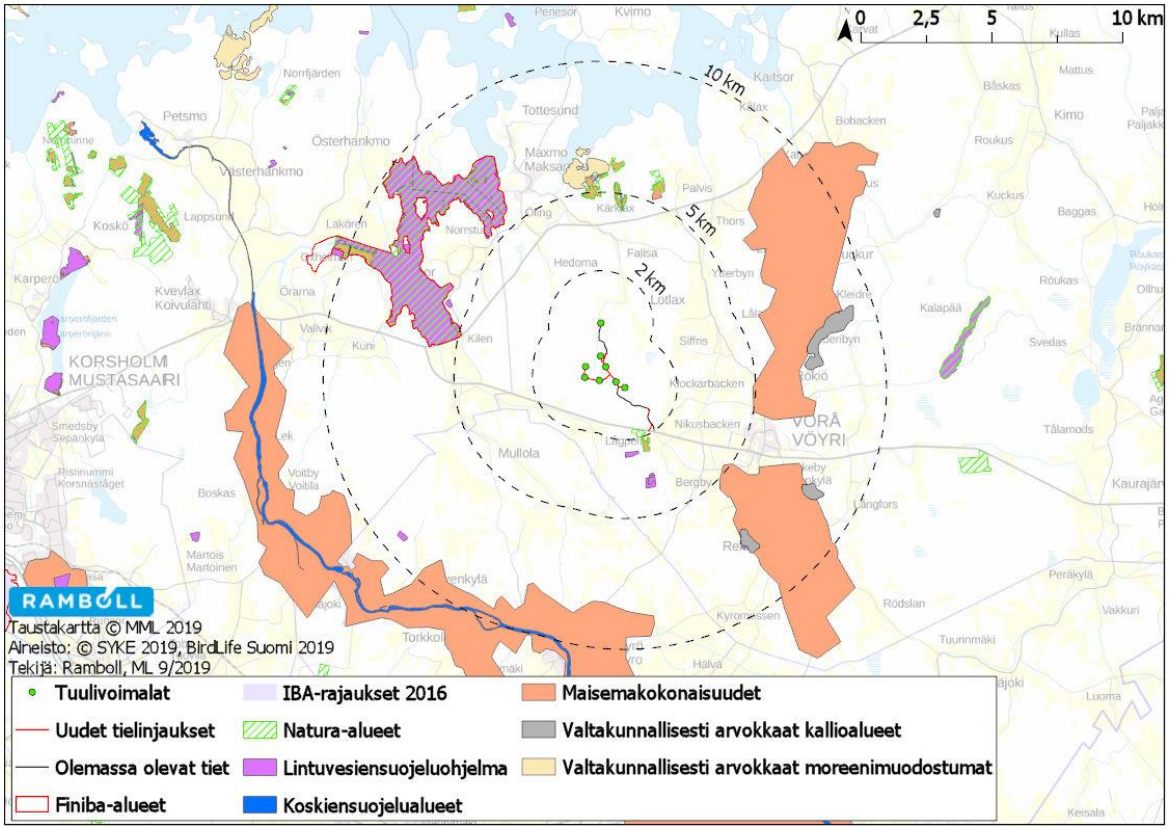
Kuva 5. Ote Lålaxin tuulivoimapuiston osayleiskaavasta (hyväksytty 15.6.2015).

4.4 Asemakaava

Alueella ei ole asemakaavaa. Lähimmät asemakaavoitetut alueet sijoittuvat Vöyrin keskustan läheisyyteen.

4.5 Suojelu- ja Natura 2000-alueet

Kaavoitettavalla alueella ei ole Natura 2000-alueita tai muita luonnonsuojelualueita. Lähin Natura-alue, Lågpelt (SAC FI0800086), sijaitsee noin 2 km etäisyydellä kaavoitettavan alueen kaakkoispuolella. Alue on suojeltu liito-oravan ja alueen kasvillisuuden vuoksi.

Kuva 6. Luonnon- ja maiseman kannalta arvokkaat alueet suhteessa alustaviin suunniteltuihin tuulivoimaloihin.

5. SELVITYKSET

Kaavoitusta varten on laadittu luontoselvitykset koko hankealueelta. Selvitykset käsittävät mm. luontotyypit ja kasvillisuuden, direktiivilajit, linnustoselvityksiä (pesimälinnut, kevät ja syysmuutto, petolinnut) sekä törmäysmallinnukset. Luonnon lisäksi on selvitetty alueen arkeologiaa, melua, välkettä, näkyvyyttä ja maisemavaikutuksia. Laadittua selvitysaineistoa hyödynnetään kaavan vaikutusarvioinnissa.

6. KAAVAN VAIKUTUKSET

MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Arvioinnin perustana hyödynnetään jo aikaisemmin laadittuja selvityksiä, tutkimuksia ja suunnitelmia. Vaikutuksia alueiden käyttöön arvioidaan tarkastelemalla nykyistä ja suunniteltua alueidenkäyttöä. Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan osallisten ja eri sidosryhmien näkemykset ja mielipiteet.

Vaikutukset kirjataan maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ja -asetuksen 1 § mukaisesti kaavaselostukseen. Vaikutuksia arvioidaan tällöin:

1) *ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön,*
2) *maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,*
3) *kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,*
4) *alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,*
5) *kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.*
6) *elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.*

Kuvaus vaikutuksista, joita kaavoituksessa tullaan arvioimaan yllä olevien kohtien mukaan:

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Tuulivoimapuiston ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen vaikuttavia seikkoja ovat mm. maisemavaikutukset sekä voimaloiden käytön aikaiset melu- ja välkevaikutukset. Myös voimaloiden rakentamisen (sekä toiminnan lopettamisen) aikana saattaa syntyä meluhaittoja. Rakentamisen aikaiset meluvaikutukset koostuvat lähinnä tuulivoimaloiden kuljetusten sekä asentamisen aikaisesta melusta, perustan peittämisestä/suojaamisesta sekä sähköjohtojen ja kaapelien vetämisestä aiheutuvasta melusta.

Alueen virkistyskäyttöön, esimerkiksi retkeilyyn vaikuttavia seikkoja saattavat olla mm. alueelle tulevat rakentamisenaikaiset liikkumisrajoitukset, voimalarakenteet sekä melu- ja maisemavaikutukset.

Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

Tuulivoimahankkeen toteutuessa voidaan uusiutuvan energian tuotantoa lisätä Pohjanmaalla ja samalla koko Suomessa. Kaikilla energiantuotantomuodoilla on vaikutuksensa ilmastoon, etenkin tarkasteltaessa tuotantomuodon koko elinkaarta. Käytön aikana tuulivoimalat eivät aiheuta kasvihuonekaasupäästöjä.

Maa- ja kallioperään aiheutuu muutoksia lähinnä rakentamisen aikana, kun voimaloiden perustuksia rakennetaan.

Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Eliöstöön kohdistuvia vaikutuksia aiheutuu lähinnä melusta, maapohjan muokkaustöistä ja massojen läjityksestä. Perustuksen kohdalla oleva kasvillisuus ja elinympäristö tuhoutuvat. Linnustoon kohdistuvat toiminnanaikaiset vaikutukset liittyvät mm. voimaloiden aiheuttamaan törmäysriskiin. Pesimälinnuston lisäksi merkittäviä vaikutuksia voi aiheutua linnuille, joiden muuttoreitit kulkevat suunnittelualueen kautta. Myös vaikutuksia Natura-alueisiin, luonnonsuojelualueisiin ja arvokkaisiin luontokohteisiin tarkastellaan.

Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen

Polttoainevapaana energiantuotantomuotona tuulivoima lisää energiaomavaraisuutta ja sähkön toimitusvarmuutta.

Hankkeella on välillisesti ja välittömästi työllistävä vaikutus. Tuloverojen ja mm. kiinteistöverojen tuotoilla on positiivisia vaikutuksia kunnan talouteen. Tuulivoimatuotantoa voidaan käyttää matkailussa myös positiivisena vetovoimatekijänä.

Vaikutukset liikenteeseen

Rakentamisen aikaiset liikennevaikutukset aiheutuvat lähinnä tuulivoimakomponenttien ja perustusten sekä maanrakennusainesten kuljetuksista. Olemassa olevia teitä voidaan rakennusvaiheessa hyödyntää suuressa määrin, jolloin haitalliset vaikutukset ympäristöön ja liikenteeseen minimoidaan. Tuulivoima ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia liikenteeseen rakentamisen jälkeen, jolloin liikennöinti liittyy ainoastaan huolto-/kunnossapitotoimintaan.

Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Tuulivoimaloiden yksi merkittävämmistä vaikutuksista ovat yleisesti ottaen vaikutukset maisemaan. Maisemavaikutukset muodostuvat perustuksesta, rungosta ja lapojen pyyhkäisypinta-alasta. Tähän vaikuttavat muun muassa yksittäisten voimaloiden tyyppi, voimalaryhmien asettelu ja maaston muodot. Suurimmillaan vaikutukset ovat lähellä asutusta, herkillä alueilla, kuten esimerkiksi luonnonsuojelualueilla ja arvokkailla maisema-alueilla.

Vaikutukset puolustusvoimien toimintaan

Vaikutukset puolustusvoimien toimintaan voivat olla mm.:

- tutkavaikutukset
- lentorajoitteet (Vaasan lentokentän läheisyys)
- harjoitusalueiden läheisyys
- rajavalvonta

Vaikutuksia arvioidaan lähinnä lausuntomenettelyn kautta.

Vaikutusalue

Kaavan vaikutusalue voidaan jakaa lähivaikutusalueeseen, joka sisältää välittömästi tuulivoima-alueeseen liittyvät maa-alueet, sekä laajempaan vaikutusalueeseen, joka muodostuu alueista, joiden kaukomaisemassa alue on havaittavissa.

7. OSALLISET

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 § säätää;

”Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.”

Suunnitteluun osallisia ovat ainakin:

- Vöyrin kunnan eri hallintoelimet ja luottamuselimet
- Mustasaaren kunta
- Vaasan kaupunki
- Pohjanmaan ELY-keskus
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjanmaan liitto
- Pohjanmaan museo
- Länsirannikon ympäristöyksikkö
- Traficom (Liikenne- ja viestintävirasto)
- Ans Finland
- Pohjanmaan pelastuslaitos
- Metsähallitus
- Suomen metsäkeskus
- Suomen riistakeskus
- Puolustusvoimat
- Aluehallintovirasto
- Tegengrensällskapet / arkeologiska utskottet
- Vöråhejdens jaktvårdsförening
- Luonnonvarakeskus LUKE

Kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:

- Käyttäjät, haltijat, maanomistajat ja asukkaat suunnittelualueella ja sen vaikutusalueella.
- Yritykset, yhdistykset ja yhteisöt sekä sidosryhmät, joiden toimialaan kaavoituksella voi olla vaikutuksia, mm.
    - Fingrid oyj
    - Oy Herrfors Ab
    - EPV-alueverkko
    - Tv- ja teleoperaattorit

Listaa täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin aikana.

8. KAAVOITUKSEN ERI VAIHEET, VUOROVAIKUTUS JA AIKATAULU

8.1 Kaavan eri vaiheet

Aloitusvaihe. Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä.
Aloitusvaiheessa laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), joka asetetaan nähtäville. Nähtävilläolosta kuulutetaan paikallislehdissä ja kunnan internet-sivulla. Osallisilla on nähtävilläolon aikana mahdollisuus jättää kunnalle palautetta OAS:sta. OAS:aa päivitetään koko kaavaprosessin ajan.

Valmisteluvaihe (luonnosvaihe). Kaavan lähtökohtien ja tavoitteiden pohjalta laaditaan kaavaluonnos, joka käsittelyn jälkeen pidetään nähtävillä 30 päivää. Ennen nähtäville asettamista järjestetään viranomaisneuvottelu. Nähtävilläolosta kuulutetaan paikallislehdissä ja kunnan internet-sivulla. Osalliset voivat tällöin esittää mielipiteensä kaavasta joko suullisesti tai kirjallisesti.

Ehdotusvaihe. Kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen ja kun asianomaiset viranomaistahot sekä muut osalliset ovat esittäneet mielipiteensä, tehdään aineistoon tarvittavat tarkistukset. Kun kaavaehdotus on hyväksytty nähtävillemenoa varten, asetetaan se nähtäville 30 päiväksi. Nähtävilläolon aikana kaavaehdotuksesta voi jättää kirjallisen muistutuksen. Samalla pyydetään lausunnot viranomaisilta. Julkisesta nähtävilläolosta tiedotetaan kuulutuksella paikallislehdissä ja kunnan internet-sivuilla.

Hyväksyminen. Kaava hyväksytään valtuustossa. Kaavan hyväksymispäätöksestä tiedotetaan paikallislehdissä ja kunnan internet-sivulla. Lisäksi hyväksymispäätös lähetetään niille, jotka ovat jättäneet muistutuksen tai lausunnon, jos he ovat sitä pyytäneet.

Valitus. Valtuuston päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.

Voimaantulo. Kaavan saatua lainvoiman, siitä tiedotetaan samalla tavoin kuin hyväksymispäätöksestä.

8.2 Aikataulu

Kaavoitukselle on laadittu seuraava ohjeellinen aikataulu:

Vaihe	Alustava aikataulu
Päätös kaavoituksen käynnistämisestä	03/2019
Aloitusvaihe (OAS)	04–05/2020
Valmisteluvaihe (luonnosvaihe)	06–12/2020
Ehdotusvaihe	1–12/2021
Hyväksyminen	1-3/2022

9. YHTEYSTIEDOT

Kaavoitus toteutetaan yhteistyöhankkeena Vöyrin kunnan, Ramboll Finland Oy:n ja wpd Finland Oy:n kesken. Yhteystiedot alla.

Kaavoitusvastaava:	
VÖRÅ KOMMUN	***Vöyrin kunta*** *Vöyrintie 18, 66600 VÖYRI, www.vora.fi* ***Yhteyshenkilö*** *Mats Dahlin* *Puh. +358 50 347 1829, mats.dahlin@vora.fi*
Kaavoituskonsultti:	
RAMBOLL	***Ramboll Finland Oy*** *Teräksenkuja 1–3 E, 65100 VASA, www.ramboll.fi* ***Yhteyshenkilö*** *Ryhmäpäällikkö Jonas Lindholm YKS-605* *Puh. +358 50 349 1156, jonas.lindholm@ramboll.fi*
Toimija:	
wpd think energy	***wpd Finland Oy*** *Keilaranta 19, 02150 ESPOO, www.wpd-finland.com* ***Yhteyshenkilö*** *Projektipäällikkö Anders Stenberg* *Puh. +358 40 659 5563, a.stenberg@wpd.fi*